

— „Novi Čas“ izhaja:

dokler bo mogoče in za časa vojske ob sredah in sobotah ob 3. urah popoldne.

Odgovni učenik: Anton Šinigoj.
Tiskarica „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVI ČAS

Boji ob Soči: Pri Plaveh, ob Krnu in za Podgoro.

Meščani, pogum in ustajno do konca!

Dogodki zadnjih dni so na mesto tako uplivali, da je mnogi zapuščajo, ki prej nato niti mislili niso. Odkar so bili Lahji po svojem velikanskem bombardiranju prešnji petek, kakor poroča nas generalni štab, v bližini našega mesta vrženi nazaj, pa pričajo divjati. Sovražni strelji so prišli v ulice naše Gorice. In to je ljudi preplašilo, da so mnogi zgubili pogum, še nadalje ostanati v mestu. Ampak po našem prepričanju pravega, zadostnega povoda k temu nima. Zato se obrača dne 26. junija načelniki mestne uprave conte Dandini na brevitalstvo s pozivom, naj še nadalje ostanete mirno, naj še nadalje s svojim vedenjem kaže zaupanje v hrabrost naših čet in modro vodstvo naših armad. Poziv je tako lep, da ga v celoti na tem mestu priobčujeimo:

SOMEŠCANI!

Ze trideset dni se nahaja zahrhtni sovražnik pre durmi Gorice in skuša vdreti v naše mesto.

A brezuspešni so vsi njegovi naporji, da bi predrl železni obroč, katerega mu je naša izkušena in zmagoslavna armada postavila nasproti. Polni zaupanja morete lahko gledati v bodočnost, sovražnik ne bo postavljal nikdar svoje noge na tla našega mesta.

Vsled vojnih dogodkov se dogaja, da padajo v mesto sovražne krogle in ni izključeno, da se to ponovi.

Vabim Vas in pozivljam, da ohranite tudi v bodočnosti premišljeno in zaupanja polno zadržanje, kakor ste to doslej občudovanja vredno pokazali. Obdržite tudi v naprej doslej izkazani moški, neustrašeni pogum, katerega se na pristojnem mestu v polni meri upošteva.

To le pa mene oprošča dolžnosti, da Vam najtopleje priporočam, da upoštevate vse one previdnostne odredbe, katere zahteva brezpogojno v sedanjem času varnost Vaše osebe. Brez nujnega vzroka naj ničče ne zapusti svoje hiše, v njih pa bedite najraje v onih prostorih, ki leže v operacijskemu polju nasproti smeri.

Najdene nerazpočene izstrelke mora se pustiti nedotaknene tam, kjer se nahaja, ker so nevarni za življenje ter se mora v vojašnici na glavnem trgu (vojašnica na Travniku) naznaniti prostor, kjer so se isti našli.

Pred vsem pa pazite na svoje otroke in prepoveste jim, da se brez potrebe ne potikajo po cestah.

Gorica, 26. junija 1915.

C. kr. vladni komisar:
Dandini m. p.

V naše posebno zadoščenje čitamo v pozivu, kako prijetno iznenadnje so imeli vojaške oblasti ob pogledu na nastopanje in hladnokrvnost, ki so jih opazovale v našem ljudstvu. Tako je! To prihaja odtod, ker smo mi popolnoma pretričani, da Lah ne pride nobenkrat v Gorico. Kar povdinja grof Dandini, to je bila že eprve naša zavet. Dobili pa smo jo, ko smo gledali in ko gledamo še vedno na navdušenje in hrabrost s katero odhajajo naše čete dan za dnem k sovražni fronti. Gorice ne bodo Lahji imeli nikdar!

Če pa prihajajo sovražni strelji v mesto, šrapneli in granate, naj prihajajo! Čujte nas someščani, čujte nas žene in dekleta: Ako imamo izbirati, tedaj stokrat boje, da prihajajo v mesto samo italijanski šrapneli, kakor pa da bi prihajalo italijanske vojaške bande v imenu tiste kuliture, ki tepta poštenje in zvestobo!

Naša naloga je, da se posledic sovražnih strelov branimo. Načelnik mestne uprave nam podaja zadevne nasvete. Izvršujemo jih previdno in hladno. V Gorici smo doma! Someščani! Kaj je hujšega v sedanjih časih, kakor begati brez doma med stisko in draginjo v tujihi po svetu? Doma ostanimo in kljubujmo do skrajnosti ob strani našega hrabrega vo-

jaštva sovražniku! Tako bomo ob strani istega hrabrega vojaštva mi prvi, ki bomo mogli vživati globoko in prekipevajoče veselje, da je sovražnik vržen nazaj, naš dom pa in mi sami osvobojeni in prosti!

Sv. Oče in vojska.

Odkar je Italija napovedala Avstriji vojsko, se nahaja sv. Oče v silno mučnem položaju. Njemu kot glavarju katoliške cerkve pritiče, kakor je za vsakega razvidno, popolna prostost v občevanju z vladami različnih držav, s škofi in verniki ali člani katoliške cerkve sploh. Te prostosti pa sedaj ne vživa več. Italijanska vlada mu jo je svojevoljno tako omejila, sploh odvzela, da je položaj sv. Očeta zelo podoben onemu, v katerem se je nahajal Pij VII. za časa Napoleona I. Papež ne more več občevati s svojimi verniki. On ne more prosti in peljubno občevati z vladami onih držav, ki so ž ním v diplomatski zvezi. Italijanska vlada mu je obljubila, da lahko s škofi v Italiji dopisuje brez cenzure in vendar je papežev državni tajnik prejel od patriarha v Benetkah pismo, česar pečat je bil vklmljen. Tudi je že prejel vatikansko sodišče za zadeve, ki spadajo v zakrament sv. pokore in se torej tičejo največjih tajnosti vesti in srca, več zasebnih pisem, ki so bile odprtne. Zastopstvo avstrijske vlade pri papežu je moralno. Rim zapustiti, ker mu laška vlada ni dala prav nobenega jamstva, da bo moglo res neovirano občevati med sv. Stolico in avstrijsko vlado na Dunaju.

Vse te ekelnosti postavljajo sv. Očeta, ki je na Kristusovi volji kot glavar katoliške cerkve popolnoma neodvisen od vseke svetne vlade tu na zemlji, v zeto nujen položaj najbolj krivičnega vsako prostost omejujočega jetništva. Vsega tege je kriva italijanska vlada.

Poleg tega je sv. Oče izročen strupenim sumničenjem in napadom cerkvi sovražnega časopisa. Sv. Oče je seveda strogo neutralen. Njega neizrečeno boli, da se narodi, ki pripadajo katoliški cerkvi, morijo drug drugega. Njihov duhovni oče je, pa mora gledati, kako se drug drugega ugonablja. Vsak takoj razume, kako ga mora to boleti. Vsak tudi razume, zakaj se je ravno on, edini on, toliko trudil, da bi se narodi med seboj pomirili, da bi se vojne grozote med njimi umilile, da bi vsaj Italija ostala neutralna. On je pač skupni oče vseh narodov, ki pripadajo katoliški Cerkvi.

Sedaj mu pa očitajo, kaker da bi bil med setci dogovorjeni, da ni neutralen. Slobodomiseln in socialistično časopisje v Avstriji in Nemčiji ga skuša sumničiti, da drži z Angleži in Belgiji; v Italiji, na Francoskem in drugod ga pa opisujejo kot priatelja in pristaša Avstrije in Nemčije. Na take nizke in grde napade sv. Oče ne more edgovarjati; gotevo ga pa vse to boli, ko je vendar že dostikrat javno sam povedal, kaj je v sedanji bratnorini vojski njegova iskrena želja, kako njegovo stališče.

Lepo je pred osmimi dnevi, sredo 23. t. m., pri slovesni zahvalni službi božji povodom zmage pri Lvovu sam dunajski kardinal knezonadškof dr. Piffi v cerkvi sv. Stefana v tem oziru govoril: »Katališki možje! Kot škof protestiram slovesno proti onemu sistematičnemu napadanju, ki zlobno dvomi nad neutralnostjo sv. Očeta. Samo ljudje, ki jim v glavi manjka ali ki niso dobre volje, bodo na takih sumničenja nasedali; katoličani z lastno pametjo jih bodo s pomilevanjem na njih razširjevatelje same zopet zavračali!«

Ko vidimo, v kako težavnih razmerah se sv. Oče nahaja, je naša toliko lepša in večja dolžnost, da mu popolnoma zaupamo. Častimo ga s prepričanjem, da hoče vsem, tudi nam, najbolje. Naša ljubezen in naša molitev veljaj tudi njemu, ki ga vidimo v sedanjih težkih razmerah tako

samega sredi razburkanih valov ne samo svetovne vojske ampak tudi velikega sovražnika, ki dviga svojo glavo in svojo pest vedno bolj ravno proti njemu....

Svetovi a vojska.

Vojska z Italijo.

Vsled splošnih neuspehov na bojišču proti Avstriji preveva celo Italijo malodrušen duh. Vsi časniki po celi Italiji skušajo pomirjevalno uplivati na ljudstvo ter izgovarjajo svojo vrhovno vojaško vodstvo enkrat z vremenom, drugič pa s tem, da se naše postojanke preveč utrjene. Sedaj jim je pa prišel posebno v želodec naš Tolmin, o katerem piše laški list »Secolo«, da je pravcati Pžemisl! Ta še le en mesec dolga vojska ima pa v gospodarskem oziru veliko hujše posledice, kot jo je imela pred enim letom v istem času svetovna vojska na naše gospodarsko življenje. V Italiji so že itak finančne razmire zelo slabe, tozadnevno se celo ruski državljanji izražajo zelo slabo o laški moči, ko pravijo, da to vojsko zna lahko odločiti tudi laška nepriravljeno v denarnem oziru. Bogatini so vsled strahu, da jim vlada nekako ukrade denar pod naslovom vojnega posojila, spravili svoja bogastva večinoma v Švico. Kmetijskim pridelkom so pa cene grozno padle. Kvintal pšenice je stal pred vojsko 45 lir, sedaj pa 35 lir. In če pomislimo, da se še ta denar večinoma steka v žepo veleposestnikov, si lahko mislimo posledice na manjše kmete, ki pa so že itak po večini v najemniškem oziru svojih gospodarjev. Revščina je bila v Italiji že prej doma, in ko so je vsled vojske onih desetisoč laških delavcev razkropljenih po vsem svetu vrnilo brez sredstev domov, je revščina še veča, in ta revščina bo lahko imela grozne posledice.

Naj sledi še uradna poročila o brezuspešnih bojih Italije z Avstrijo.

Dunaj 27. Ob Sočinem prekopu pri Tržiču je bil včeraj juž. od Zagrada odbit sovražni napad. Na drugem delu Soče, kateror na drugih frontah so bili samo topovski ognji.

Dunaj 28. junija. Na italijanskem bojišču je sovražnik miren; vršijo se samo topovski boji. Naše morsko letalo je obstrelijevalo včeraj sovražni opazovalni zrakoplov ter ga prisililo, da se je spustil na zemljo. Danes je obmetaval isto topovski park Italijanov pri Skocjanu v Furlaniji z bombami ter prizadajo ogromna razdejanja, ob enem je v Sdobji poškodovalo neki parnik, ki se je z zadnjim delom potopil.

29. junija. Na italijanskem bojišču se tudi včeraj ni zgodilo nič posebnega. Sovražnik je zelo trtil muničijo pri obstreljevanju mostnega čela pri Gorici.

Avstrijsko-ruska vojska.

Posedice ruskega poraza v Galiciji uplivajo zelo neugodno na notranji položaj ruske države, kjer so bili zadnji nemirni v gotovi zvezzi z porazom ruske armade. Pa tudi v ministerstvu ruskega vodstva več ono soglasje, kot v začetku vojske. Notranji minister Maklakov je moral odstopiti, ravnotako govorje tudi najnovješči vesti o vojnem ministru Suhomlinow-u; oba sta bila huda pristaša vojne proti Avstriji in Nemčiji. Da celo zunanjemu ministru Sazanowu je stolček zelo omajan in pričakovati je, da bo moral tudi on odstopiti. Med tem pa zasledovanje ruske armade v Galiciji prav dobro napreduje. Sicer se Rusi branijo z obupom, a naše čete jih vržejo vedno nazaj. Zasedle so že v srednji Galiciji mesto Halicz ter mesto Strumilowa. Severno od Rawarske so naše čete že prekoračile rusko mejo in zavzeli mesto Tomaszow. Seveda je bilo pri tem zasledovanje ujetih velikih Rusov. Samo druga armada, ki je zavzela prejšnji teden Lvov, je zajela od dne 21. do 25. t. m. 14.100 mož, 71 častnikov in uplenila

26 strojnih pušk. Zavezniška armada pod generalom Lissingen se bije ob Dnestrju in je zajela do dne 26. t. m. 3500 ujetnikov.

Na nemško-ruskem bojišču se vrše boji v okolici Oglenda in Prasznysz, kjer Nemci odbijajo ruske napade. Dne 26. t. m. je bilo tukaj ujetih 600 Rusov in zamenjene 4 strojne puške.

Na francosko-nemškem bojišču so Nemci odbili dne 28. t. m. dva huda počnača napada Francozov ob cesti Souchez-Noulette. V argonski gozdovih so zgubili Francozi več pozicij, za katere se sedaj bijejo ludi a za Francoze brezuspešni boji. V Vogesih so Nemci zajeli pri Metzeralu neko višino in ujeli pri tem 50 Francozov in eno strojno puško. Sicer se pa na tej fronti vrše še vedno boji podrejenega pomena.

Na turškem bojišču se ni zgodilo ta čas ničesar bistvenega. Večinoma se vrše boji pri Seddl Bahr-u, ki se pa vedno končajo neugodno za Angleže in Francoze. Na kavkaškem bojišču so Turki prizadiali Rusom zelo težke zgube in jih vrgli nazaj.

Srbji in Črnogorci prodirajo še vedno v Albanijo. Črnogorci so zasedli Sv. Ivan v Medui,

Iz bojev na Krnu.

Vojni dopisnik »Reichspost« (18./6. 1915), poroča po besedah očividca-bojevnika sledče o bojih na našem Krnu:

Kolikor vsem, so poskušali Italijani konec maja s precejšnjo močjo vdreti do Kobariške ob Soči. Naši obmorni opazovalni oddelki so se — kakor jim je bilo naročeno — po malih praskah umaknili. Sovražnik je prekoračil mejo — patrulje so prišle do blizu Bohinjskega jezera.

Raz višin Krna so bili Italijani vrženi 1. jun. nazaj, nakar so se odigrali na Mrzlem vrhu boji, ki so prav tako končali z umikanjem sovražnika.

V lažje umevanje sledče: Boji so se vršili na levem bregu Soče, na južni strani 2245 m visokega, piramidi podobnega Krna. — Če gledaš z vrha gore na južno stran, vidiš pred seboj na desno odstršek, ki se pri vasi Libušnje zavije še bolj na desno in pologoma konča ob kobariškem mostu pri Soči. V tem odstršku se dviga ravno pod Krnom 1602 m visoki Kožljak, s kojim izgine na to stran značaj visokih gora. — Na levo pa vidiš ostre in strme grebene, ki se obrnejo proti jugu in znižajo v obliki srednjega gorovja. Tu imamo med Volárjo in Tolminsko, Slemem — na juž. strani tega ob Soči kup Mrzli vrh 1361 m visok. Na južni Kinu nasproti strani se dviga Matarjujevo pogorje vsporedno s Sočo, ki teče po dolini, katero tvorita Krnovo in Matajurjevo pogorje. Med tem gorovjem na desno in levo z vrha Krna je razvita od Soče proti vrhu se dvigajoča planota. Gori je na južni strani precej složna, tako da konj prav lahko dospe na vrh. Izmed tamkaj se nahajajočih vasi je vas Krn najvišja ter se nahaja v višini 890—1008 m.

Za dan 3. jun. je bil odrejen napad. Mi smo ta dan ležali za višino pri sv. Luciji. Topovi se gromeli blizu nas in na Mrzlem vrhu. Sovražnik je posiljal svoje vrčne počzdrave tudi proti nam, a čutili jih nismo. Po dežju se je svet zopet ogrel, te noči so bile mrzle. Zvečer smo se dvignili, da izmenjamo nekaj bataljonov na Mrzlem vrhu. Bili so vognju že več dni in tako počitka potrebeni. Sli smo po slabem kamenitem kolovozu navzgor. Da smo se mogli ogibati, so poskrbeli pionirji. Okrog polnoči smo došli na dočeno mesto. Mati narava sama je napravila ta kritja-vsporedne čeri preko drugače zelenega hriba. Prošli dan je bilo nekaj žrtv. Mrte smo sprejeli mi v začito, ranjence pa — kar jih še ni bilo odrejenih — so spravili odhajajoči tvariši domov. Poprij ko so odšli, so nas še podučili.

Tam spodaj za onim padajočim brdom kakih 300 m pod nami so Italijani — varuje jih gozd. Na Kolovratu (nam

nasproti) sovražna artilerija. Spodaj na cesti onstran Soče težki sovražni topovi (inožnariji). Sovražne puške proti vusi Krn in raztreseno proti vrhu gore Krn. Na Kožljaku finajo tudi gorsko artilerijo. Nadaljuje so nam še rekli: Sovražnik obdeluje zjutraj cele ure naše postojanke s topovji, ko misli da smo oslabeli — ukaže alpinom naskok. Patruljira in opazuje dobro. Najraje napada po noči, da nima preveč izgub. Tako tovariši — nato so odšli. Noč je bila mrzla, časa za počitek le malo. K sreči je sovražnik miroval.

Tako je napočil dan 4. junija. Naše baterije so otvorile ogenj z Mrzlega vrha. Obstrelevale so italijansko artilerijo in infanterijo. Kakor so nam tovar napovedali, je začela odgovarjati težko sovražna artilerija. V zraku nezuanasco zatuli in 20 korakov na levo se med velikim pokom zarije v zemljo prvi sovražni pozdrav. Na mestu se dvigne 30—40 metrov visok dim. Drugi strel je padel desno od nas in vsi naši in so končali kot prvi. Ves ta čas je bil na moji levih visok teman dim, zdaj razsvetljen po blisku, zdaj razprtien po eksploziji. Ob pečeh je bobil neprestane grom — odnev. Solnce je skoraj otemeljeno. Zapazil sem vseeno, da je sovražnik sprežil strojne puške, če se je kdo le premaknil. Če je kdo na pr. poskusil premeni prestor, že je zaropotalo pod nam in krog nas so švigale krogle. Četrte ure potem, ko so začeli bruhati svoj ogenj težki sovražni topovi, so začeli streliati tudi lahki s Kožljaka nam v desno. Sedaj je krog nas tako tulilo, cvililo, živilo in sumelo od sovražnih krogel, da bi bil v hipu ob roko, če bi jo stegnil izza skale. To je trajalo od pol 8. do pol 12. ure. Sovražnik je silno tratal strelivo. Iztreli so na nas 150 večjih in najmanj toliko manjših strelov iz topov, a vseeno je bilo pri mojem bataljonu le šest mrtvih in nekaj ranjenih. Toda tudi za te smo se maščevali.

Sedaj so nas Italijani smatrali zrele za naskok. Ogenj njihovih topov je utihnil in že smo videli, da sta približno dva bataljona alpinov zapustila svoja kritja in šla proti našim postojankam. Iz globine so se čuli slabotni klici »Savoja«, naši padalni klic sovražnika. Kmalu nato smo otevrieli ogenj in prisili sovražnika, da se je pomaknil proti levi. Petkrat so napadli in petkrat so morali nazaj v svoje postojanke. Ko je po 2h pop. pričelo močno deževati, so Italijani zgubili veselje do napadov in ob pol treh je bilo vse končano.

Značilno za dober duh naših Slovakov je dejstvo, da kakor hitro so spoznali dobro učinkovanje svojega ogrja, jih ni bilo več mogoče obdržati v kritijih. Ne meneč se za ogenj strojnih pušk, ki jih je vedno ogrožal, so se popolnoma dvignili in storjali streli na alpine kot na zajce. Žal, da so morali to nekateri dragi plačati. Drugače mi nisno imel izgub, sovražnik pa silno. — Ko so Italijani izginili v gozd, so zopet pričeli delovati topovi na Kožljaku. Težki so se oglasili le parkrat. Protiv večeru je nastal mir, nakar so nas izmenjali drugi vojaki.

Dne 6. junija so Italijani izgubili tudi vas Krn in so morali nazaj čez Sočo. Pri prehodu čez napravljen vojaški most jim je naš ogenj zadal najtežje izgube.

To so bili tedaj boji v našem »Planinskem raju« ob grobu Simona Gregorčiča. Toda boji se nadaljujejo.

Boji pri Plaveh od 10. do 17. junija

zavzela svoje stališče ter podaja 24. junija po vojnem časnikarskem stamu dasi za boje pri naših Plaveh od 10. do 17. junija naslednje poročilo:

Italijanski glavni stan širi o dosedanjih bojih pri Plaveh poročila, ki niso le samoposebi netočna, marveč opisujejo tudi izjavljene napade kot zmage. Po osmidnevih bojih, v katerih je imel sovražnik velike izgube, so postojanke pri Plaveh trdno v naših rokah in jih niso nikjer prodri.

Po silamočnem artil. ognju podpirani, je došlo 10. junija in ponoči na 11. junija približno šest laških stotij na avstrijski breg. Tako uvedeni protinapad se je moral vsled tujega artilerijskega ognja ustaviti in odrediti, dokler ni postal temno. Sovražnik se je umaknil na zahodni breg nazaj, ne da bi bil sploh poskušal odporni. Sovražna pehotna je 12. junija zopet prekoračila Sočo in je napadla vrh 383, (to je gric, visek 383 m, ki se nahaja, kakor nain vsem znano, neposredno pred plavskim mostom na levem bregu Soče. Op. ur.) na katerega je osredotočilo ogenj približno 80 topov. Sovražnik je prišel do lastne postojanke, a je bil v ljudih bližnjih bojih tako vržen nazaj, da se je morala njegova

glavna sila umakniti na zahodni breg Soče. Na vzhodnem bregu so se mogli držati v kritijih le slabci oddelki. V tesnem napadalnem prostoru je ostalo približno 1000 padlih Italijanov. Ponoči 14. junija so se lahko odbili trije ponovljeni napadi. Po štirinesti artilerijski pripravi dne 14. junija so zopet izvedli napad, ki se je v krv zlomil. Poljska in težka artilerija je dne 15. junija od 4. zjutraj naše postojanke z neizmernim razsipavanjem streliva ljuto in neprestano obstrelevala. V naslednji noči so uvedli tri pehotne napade na vrh 383, ki so se razbili ob odporu hrabrih Dalmatincev. Isto uspeh je imel z močnim silami prirejeni napad 16. t. m. popoldne, dasi je tudi ta dan delovala sovražna artilerija od ranega jutra. Sovražnik, obstoječ iz brigadi Ravenna in Forlì, ojačenih z mobilno milico (črno vojsko), je imel najtežje izgube. Ujetniki izpovedujejo, da je italijanski kralj sam ukazal, da morajo vrh pri Plaveh vzeti za vsako ceno. Boji so bili odločeni do opoldneva 17. junija. Sovražnik je v utru pred našimi postojankami in ni izvajal nobenih resnih napadov več.

Poročilo, da so nam Italijani vzeli eno strojno puško, je popolnoma izmišljeno; pač smo pa jim mi vzeli dve strojni puški. Rensnični so le podatki italijanskega glavnega stana o težkih izgubah Italijanov. Ne glede na zelo verjetno izpovedi raznih ujetnikov je ležalo v približno 1.2 km širokem napadalnem polju 3000 nepokopanih mrtvih Italijanov. Naše lastne izgube mrtvih, ranjencev in pogrešancev niti od daljnje dosežejo tega števila.

V bojih pri Plaveh so se morale bojevati naše čete tudi s pijačimi sovražniki, kar se je dognalo pri ujetnikih in pri ranjencih italijanskega pešpolka št. 38. V njih steklenicah so se tudi našli ostanki žganja.

Končno sovražnik ne pozna jasno dolčil o konvenciji sklenjeni v Genfu. Naše, ki so ležali v težavnem ozemlju, so italijanski vojaki na zverinski način klati. Na zahodnem bregu Soče so se vozili muničijski avtomobili sovražnik motorskih baterij pod varstvom »Rdečega križa«; sovražnik je po nekem boju poslal oddelek zdravnikov in mož tik pred našo postojanko, da bi pokopali mrtvece. Pozneje je prišel laški poročnik, ki se je predstavil kot parlamentar in ki se je hotel pogajati brez vsake izkaznice ali pooblastila o pokopavanju mrtvih pred bojno črto. Taki otroški poiskusi, da bi si ogledali naše postojanke, se rešijo tako, da se dotiče osebe ujamajo.

Priznanje hrabrim borilcem pri Plaveh ni izostalo. Njegova c. in kr. visokost prevzvišeni višji armadni poveljnik je brzojavil 18. junija poveljniku dotičnega obrambnega odsca: »Armada je ponešena na hrabre čete pri Plaveh. Le tako naprej. Vojni maršal nadvojvoda Friderik.«

Boji na podgorskih višinah pri Gorici.

Iz lista »N. F. P.« z dne 27. t. m. podajamo posnetek preglednega poročila v kolikor govori o ljudih bojih, ki se vrše pred durm našega mesta:

Ravnokar se vračam iz obiska naših postojank, ki leže na vzhodni in deloma tudi na zahodni strani Soče. Kar sem tu videl in slišal iz pogovorov z visokimi častniki kakor tudi z moštvo, me je trdno preprčalo, da je tukaj uspešno napredovanje sovražnika izključeno, njegova napadna moč že izdatno zmanjšana ter navdušenje že zelo udrušeno.

Najprej sem obiskal na vrhu podgorskogaricevja (ljudstvo je imenuje Kalvarija in Sance. Op. ur.) naše postojanke, ki so zasedene večinoma po dalmatinskih četah, kjer so se vršili prvi ljudi boji. Kjerkoli nagovorim čete, se moram čuditi o deljtem razpoloženje moštva, ki je zadovoljno, da se sme bojevati na tem bojišču. Mnogo dalmatinskih črnovočnikov se nje izrazilo dobesedno: »To je pač pravo letovišče; krasni kraj, gorke noči, izvršna oskrba in pa sovražnik, s katerim končamo igraje.«

Po prvih prekušilih dne 27. maja, da bi prodrali čez sabotinski hriv proti Gorici, kjer so laški infanterijski regimenti st. 43 in 44 imeli velike izgube, so nasečili Italijani dne 9. junija podgorsk vzhodne. Ves popoldne je trajalo njihovo izredno močno, a brezuspešno topniško obstrelevanje, proti večerni sta nasečila 1. in 2. regiment brigade R, kojim se je pridružil t. z. zveza se er bataljon.

Priči se, tedaj slišali naši vojaki glušče vojno vpitje Lakov, ki so se bližali z donečimi klici, ana naše čete ni niti inajmaju učinkovalo to tuljenje. Nadporočnik Holab, ki je povejaval eni kompaniji, prof. kateri je bil napravljena veliko premoč, je bil takoj slednokrven, da je pastil priti Italijana prav do naših ograj, na kar je dal povelje streliati. Učenek teh strelov je bil grozanski laški regimenta sta zaceca teči kar

najhitreje nazaj, ne da bi se pobrigala za svoje ranjence. Še danes je gozd pohiški narličev.

Šele dva dni pozneje so poskušali Laški s ponovnim rečnim napadom, tudi tekrat po groznom obstrelevanju s topovi. Sedaj sta bila v boj poslana 35 in 36. regiment brigada Fistoja, katera se pa v ozkem napadalnem prostoru nista mogla razviti, tako da je naše topništvo uničilo, cele sovražne vrste.

Pisava krajevnih imen v bojni poročilih.

Od Jadranskega morja do Pontebe teče bojna črta proti verolomnemu Italijanu po slovenskih tleh. Naravno je, da se v poročilih o bojih, ki jih bijejo naše vrle čete ob tej črti, imenujejo tudi slovenski kraji, ki so pozorišče teh bojev. Toda človek se mora jeziti, ko čita, kako se pačajo imena naših vasi in gora v časnikarskih poročilih.

Da so popačena v poročilih italijanskega generalnega štaba, temu se ni tolko čuditi. Tam se citajo imena Prezzo in Plezzo za naš Bovec, Oersezze za Cezošo, Laponja za Lepeno, Monte Nero za Krn, Caporetto za Kobarid, Santa Maria za Mengore, Globna za Globno in t. d.

Cudit pa se moramo, da ne same nemški, ampak tudi slovenski in celo slovenski, v Ljubljani izhajajoči listi ta imena brezmiseln ponatiskujejo. V nekem ljubljanskem listu smo čitali o cvetočem Cogliu. Menil pa je naša krasna, pristolskenska Brda. Drugi je spet pisal o Koradi namesto o Gori sv. Gendre. Dosledno pišejo vsi v Plavah namesto v Plaveh, do Plav namesto do Plavi i. t. d. Od slovenskih časnikarjev se pač sме pričakovati nekaj poznanja domače zemlje. Raba italijanskih spakedrank za naše slovenske kraje vzbuja pri nepoučenem inozemstvu mnenje, da so ti kraji italijanski in »neodrešeni«. Naša uradna poročila rabijo tudi v nemškem besedilu izraze kakor Krn, Komen, Divača, kar je edino pravilno. Pričakovati je, da se bodo rabila vselej in povsod ona imena, katera pozna ljudstvo, ki tu prebiva.

Novice.

Conrad baron Hötzendorf načelnik našega generalnega štaba je bil ob priliku oprostitev Lvova iz ruskih rok od cesarja imenovan za generalnega polkovnika, katero visoko častno mesto je cesar ustavil šele pred kratkim.

Barbari. Generalni štab poroča, da so iz ital. zdrakoplova prejšnji pondeljek 21. t. m. padale bombe na Gorico, ki pa niso povzročile nobene škode. To odgovarja popolnoma resnici. Mi ugotavljamo samo, da si je italijanski zdrakoplov za svoj cilj izbral tudi stolno cerkev v Gorici. Pravo barbarsko počenjanje, toliko bolj grdo, ker so bili tudi italijanski časopisi, ki so Nemcem očitali barbarstvo, ko so baje obmetavali katedralo v Reimsu z granatami. Ce so Nemci to storili radi tega, ker so vedeli, da imajo tam Francozi svoje opazovališče. Italijani pa izbirajo najbolj nedeljne objekte v mestu za svoje obstrelevanje, kakor so to storili s stolno cerkvijo in dan za dnevom s svetogorskim svetiščem. Barbari so res brez vsake vesti in obzirnosti!

Razpuščena laška društva na Primorskem. C. kr. namestništvo v Trstu je razpustilo naslednja laška društva:

»Società Alpina delle Giulie«,
»Società Ginnastica Triestina«,
»Associazione Triestina per l'educazione fisica«,
»Lega degli insegnanti di Trieste«,
»Audax podistico italiano«,
»Circolo di cultura«,
»Fascio giovanile friulano«,
»Club ciclistico popolare«,
»Società d'abbellimento »Progresso« per la città di Gorizia«,
»Unione Ginnastica Goriziana«,
»Unione de docenti italiani« v Gorici,
»Società ginnastica Parentina«,
»Club nautico Parentium«,
»Associazione italiana di beneficenza« v Poreču in
»Circolo di Lettura« v Vižnjanu.

Italijanske znake nositi prepovedano. Namestništveni svetnik Fabrizi v Trstu razglasja: V sedanji odnosajoči nositi italijanske znake, kakor peterožarne zvezdice, trakove na čepicah in drugič, kot pritopke ali lispi, ni združljivo z domoljubnim mišljenjem in bi moglo žaliti čustva zvestih državljenov. Zato je strogo prepovedano nositi take znake. Prestopki se bodo kaznovati po ministarski naredbi 30. sept. 1857 št. 198 drž. zak. Domoljubi, ki imajo take znake, naj jih darujejo v korist dobrodelnih namenov, n. pr. za vojno oskrbo ali za Rdeči križ, da tako dokažejo svojo domoljubno čustvovanje. —

Kaj dela laški kralj Viktor Emanuel III. Laški listi kar zaporedoma poročajo, kako rad deli laški kralj po vseh bojih poljube majorjem, poročnikom, tudi patruljam. Pri taki priliki je prepričljal kar eno celo kompanijo! Ni skoraj vojnega poročila, kjer bi ne nastopal tudi laški kralj, ki poljube deli. —

N viče j/4 meststa.

Na obletnico nesrečne smrti dne 28. t. m. rajnkega prestolonaslednika Franca Ferdinand in njegove visoke soproge vojvodinje Hohenburške se je vršila v stolnici tega žalna maša ob navzočnosti vojaške in civilne oblasti.

Slovenska zahtvalna maša ob priliki zavzetja mesta Lvova se je na veličasten način vršila dne 29. t. m. v stolni cerkvi v Gorici. Prevzeten knezonadškof je ob veliki navočnosti občinstva imel sveto mašo, ki so prisostvovali tudi vse civilne in vojaške oblasti, ki se nahajajo v Gorici. V velikem številu je bilo zastopano vojaštvu, nato okrajno glavarstvo, deželni odbor po sodnem svetniku Dominiku, zastopana je bila tudi mestna uprava po vladnem komisarju grofu Dandini, Rdeči križ, finančna in davčna uprava. Le deželni glavar dr. Faidutti-ja — ni bil.

Goriška zveza se je začasno preseila v Ljubljano in sicer v prostore Zadružne zveze, na kateri naslov naj se blagovale obračati članice-zadruge v svojih uradnih zadevah. Tja naj pošiljajo odvisen denar, tam tudi vdelč izplačila na tekoči račun. Za zadruge-članice pa, ki se nahajajo v bližnjih okolicah mesta Gorice in za koje bi bila zveza z Ljubljano vsled lokalnih in časovnih razmer onemogočena, se nahaja v Gorici urad Goriške zveze se vedno odprt kot po navadi, kjer se v slučaju, da ne obstoji denarno-poštna zveza z Ljubljano, spremajo tudi vplačila ter po možnosti tudi izvršujejo izplačila na tekoči račun. Tozadnevo pozarjam po posebno begunce, da se izplačuje v Gorici hranilne knjižice Goriški zvezi pridruženih posojilnic gotovi znesek.

Kmetovalce v ekocih mestu oponozarjam, da ima Goriška zveza v svoji zalogi v Gorici na razpolago še naslednje blago: perocid, zveplenokisl amoniak, ki nadomestuje soliter, superfosfat in še nekaj žvepla ter krvne hrane za prešice »Lukullus«.

Draginja v mestu. Tekom zadnjih tednov je postala v Gorici draginja silno občutna. Nekateri predmeti so poleg tega tudi popolnoma zmanjkali, dasi so za vsakdanje življene nujno potrebni. Masti se n. pr. ne vdobi več, zadnja se je prodajala 1 kg po K 6. — Slanina ni nikjer; manjka petroleja, olje, kar ga je, neznansko dragajo; maslo se prodaja 1 kg K 9, mleko liter 56 do 60 vinar, jajca komad 20 do 24 vin., turščina moka kg po 60 vin, druge moke sploh ni vdobiti; sladkor se prodaja kg po K 1.04 krompir kg po 16 vin.; kruha sploh ni vdobiti, če ga hoče kdo doma napraviti, mu manjka »fece«, ki se v Gorici že par tednov ne nahaja. Riža ni nikjer, soči tudi ne, meso se more le izjemno vdobiti in še tedaj po takih cenah, da je za navadne družine popolnoma nedosegljivo.

Zivljenje v mestu pa tudi drugod postaja res od dne do dne silno težko. Je sicer tuk